

B 6/2017 rd

Riksdagsbibliotekets berättelse för 2016

Helsingfors 2017

ISSN 0437-2301

Till riksdagen

I enlighet med 3 § i lagen om Riksdagsbiblioteket (717/2000) överlämnar Riksdagsbibliotekets styrelse berättelsen om bibliotekets förvaltning och verksamhet 2016 till riksdagen. Berättelsen har sammanställts av Erika Bergström, direktör för Riksdagsbiblioteket.

Helsingfors den 8 mars 2017

För Riksdagsbibliotekets styrelse:

Pauli Kiuru
ordförande för biblioteksstyrelsen

Erika Bergström
direktör för Riksdagsbiblioteket, tf.

Innehåll

1	Styrelse	6
2	Biblioteksdirektörens översikt över verksamheten	8
3	Service	10
4	Beståndsutveckling	16
5	Riksdagens arkiv	18
6	Övrig verksamhet	23
7	Expertområden	26
8	Internationell verksamhet	28
9	Personal	30
	Bilaga 1. Förtroendeuppdrag och medlemskap i arbetsgrupper 2016	
	Bilaga 2. Hederstecken och andra utmärkelser till personalen 2016	
	Bilaga 3. Publikationer 2016	

1 Styrelse

Riksdagsbibliotekets styrelse 2016

Sammansättning 1.1.2016–22.11.2016

Ledamöter

Kiuru, Pauli, FM, MBA, riksdagsledamot, ordförande

Honkonen, Petri, FM, ämneslärare, riksdagsledamot, vice ordförande

Kantola, Ilkka, TD, riksdagsledamot

Maijala, Eeva-Maria, vicehäradshövding, agrolog, riksdagsledamot

Savio, Sami, DI, ekonom, riksdagsledamot

Krekola, Joni, PD, forskare

Sakkunnigledamöter

Aaltonen, Leena, FM, kulturråd

Letto-Vanamo, Pia, JD, professor

Ruostetsaari, Ilkka, SVD, professor

Ersättare

Multala, Sari, EM, riksdagsledamot

Viljanen, Eerikki, företagare, riksdagsledamot

Harakka, Timo, journalist, riksdagsledamot

Pylväs, Juha, agronom, företagare, riksdagsledamot

Lehto, Rami, mekaniker, riksdagsledamot

Kajava, Eija, FM, informatiker

Sakkunnigersättare

Palmén, Leena, JK, informationsspecialist

Ervasti, Kaijus, JD, forskare

Grönlund, Kimmo, PD, professor

Sammanställning 23.11.2016–31.12.2016

Ledamöter

Kiuru, Pauli, FM, MBA, riksdagsledamot, ordförande
Honkonen, Petri, FM, ämneslärare, riksdagsledamot, vice ordförande
Kantola, Ilkka, TD, riksdagsledamot
Maijala, Eeva-Maria, vicehäradshövding, agrolog, riksdagsledamot
Savio, Sami, DI, ekonom, riksdagsledamot
Kajava, Eija, FM, informatiker

Sakkunnigledamöter

Aaltonen, Leena, FM, kulturråd
Letto-Vanamo, Pia, JD, professor
Ruostetsaari, Ilkka, SVD, professor

Ersättare

Multala, Sari, EM, riksdagsledamot
Viljanen, Eerikki, företagare, riksdagsledamot
Harakka, Timo, journalist, riksdagsledamot
Pylväs, Juha, agronom, företagare, riksdagsledamot
Lehto, Rami, mekaniker, riksdagsledamot
Rajala, Heikki, merkonom, nätverksrådgivare

Sakkunnigersättare

Palmén, Leena, JK, informations specialist
Ervasti, Kaijus, JD, forskare
Grönlund, Kimmo, PD, professor

Under året sammanträdde styrelsen sju gånger: 3.2, 2.3, 20.4, 11.5, 14.9, 16.10 och 14.12.2016.

2 Biblioteksdirektörens översikt över verksamheten

Tillförlitlig information var ett tema som stod i fokus 2016. Biblioteksstyrelsen tog ställning i frågan i ett öppet brev till medierna. Den underströk att de finländska biblioteken spelar en viktig roll för att förmedla tillförlitlig information. Kompetent personal, högkvalitativ service och omfattande samlingar garanterar att finländska bibliotek kan tillhandahålla den mest tillförlitliga information som det går att få. Det gäller också Riksdagsbiblioteket. Bättre åtkomst till öppen och tillförlitlig information är ett av fokusområdena i vår strategi för 2017–2020.

Dessutom lyfter strategin fram stöd till riksdagens arbete och mer samarbete med en rad aktörer. Bibliotekets strategiarbete tog avstamp i strategin för riksdagens kansli 2016–2019. Vi arbetade med strategin hela året. Hela personalen involverades och olika berörda grupper intervjuades. Styrelsen godkände strategin den 14 december 2016.

Biblioteksbesökarnas informationsbehov och arbetsmetoder är stadda i förändringar. Färre kommer till biblioteket eftersom de kan söka och studera böcker och andra medier på vår webbplats. Prioriteringarna ger också avtryck i vår verksamhet. De senaste åren har vi satsat extra mycket på att förbättra webbtjänsterna, bredda innehållet och köpt in fler e-medier.

Antalet lån har varit stabilt de tre senaste åren, men siffrorna är betydligt lägre än för tio år sedan. Trots det anlitar allt fler vår databas. Den har fler besökare än tidigare och sökningarna har ökat. Samtidigt är det värt att notera att de aktiva låntagarna fortfarande är ungefär lika många som perioden 2009–2016 trots förändringarna i antalet besökare och lån.

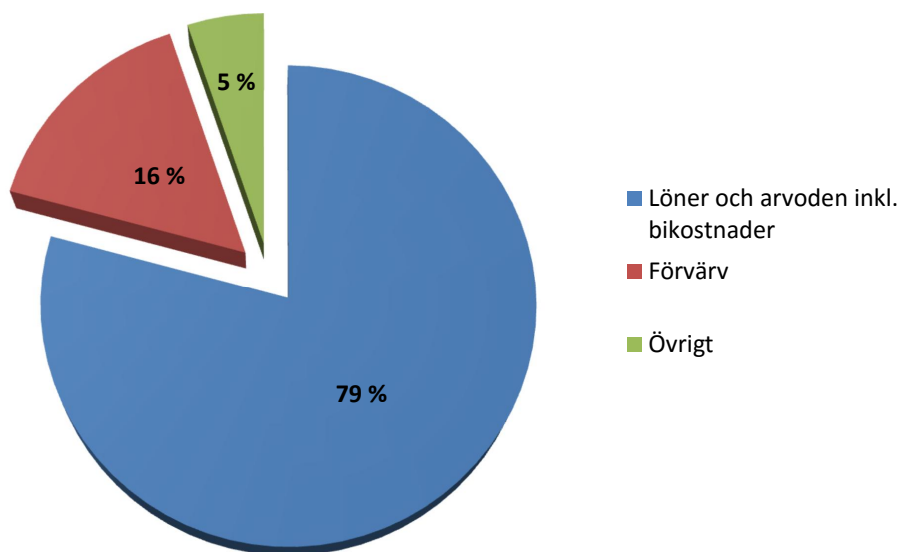
Vid sidan av nya tjänster och aktuell information är det viktigt att också lyfta fram muntlig historia. Arkivet för muntlig historia innehåller intervjuer med riksdagsveteraner och i juni blev intervju nummer 400 klar. Tidigare riksdagsledamöter har intervjuats sedan 1988 och samlingen är unik i internationell jämförelse. Inget parlament i Europa har ett så heltäckande, långvarigt och omsorgsfullt vårdat arkiv med tidigare riksdagsledamöters minnesbilder.

Vår utställningsverksamhet fick välförtjänt uppmärksamhet i tevenyheterna när den gripande fotoutställningen Viimeiseen mieheen – Till siste man visades under våren. Den bestod av fotografier av krigsveteraner som fortfarande är i livet och deras minnesanteckningar. Utställningen öppnades av riksdagens talman. Styrelseordföranden var värd när en grupp veteraner från Kauniala sjukhus besökte utställningen.

Bibliotekets grundläggande uppgifter är att tillhandahålla den biblioteksservice som riksdagen behöver, ha hand om riksdagens arkiv och vara ett parlamentsbibliotek öppet för alla. Under den kommande verksamhetsperioden koncentrerar vi oss särskilt på att utveckla våra kurser, introducera användargränsnittet FINNA och införa öppna data. Vidare kommer vi att planera för samarbetet med Centrumbiblioteket, som byggs i Helsingfors.

Biblioteket är med och arrangerar evenemang kring Finlands 100-årsjubileum tillsammans med andra enheter i riksdagen. Det är med stor entusiasm som vi ser fram emot den kommande verksamhetsperioden och Finlands 100-årsjubileum.

Bokslut 2016

Löner och arvoden inkl. bikostnader	2 448 059
Förvärv	482 707
Övrigt	159 591
Bokslut 2016	3 090 357

3 Service

I början av året fick biblioteket och arkivet besök av talman Maria Lohela.

I bibliotekets viktigaste uppgifter ingår bestånd och medier, kundservice, informationstjänst, arkiv och webbtjänster.

Under året satsade vi på att förbättra åtkomsten till samlingarna och ge aktuella nyheter större synlighet i biblioteket, på webbplatsen och på Twitter.

Vidare utformade vi en kundservicestrategi 2017–2020 för biblioteket med utgångspunkt i den nya strategin för riksdagens kansli. Strategin utarbetades i samråd med personalen. Därutöver intervjuades en del utomstående.

Strategin innehåller en översyn av kundserviceprocesserna 2017 och planeringen av arbetet leddes av chefen för kundtjänsten. Målet är att hålla jämn kvalitet på servicen, få en tydligare arbetsfördelning och nyttiggöra de personella resurserna effektivare.

3.1 Utlåning, rådgivning och fjärrlån

Lånen och förnyelserna av lånen uppgick till 69 105. Att döma av utvecklingen de senaste åren håller lånen på att stabilisera sig kring 70 000 årligen.

Besökarna var 31 535, vilket är ungefär 8 procent färre än året innan. Antalet fysiska besökare har varit nedåtgående redan i flera år. En av orsakerna är att allt fler använder bestånden och tjänsterna via webben. Statistiken visar att de fysiska besöken också minskar på andra vetenskapliga bibliotek och i synnerhet på specialbiblioteken.

Antalet nyregistrerade låntagare var 643. De aktiva låntagarna var ungefär lika många perioden

2009–2016. Med aktiv låntagare avses en person som under året hade transaktioner i bibliotekssystemet, det vill säga lån, omlån eller reserveringar.

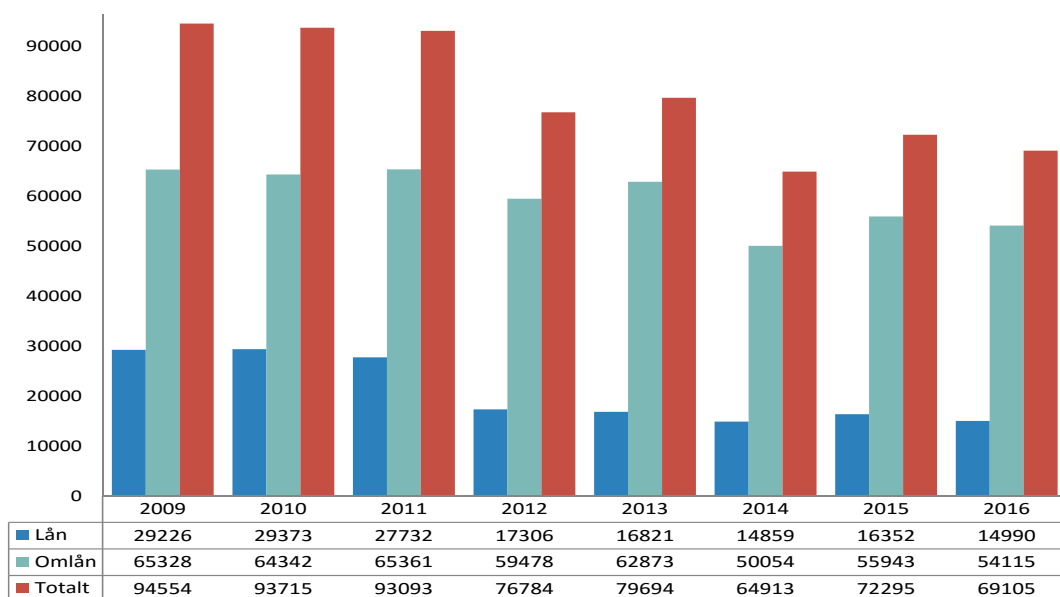
Fjärrlåneservicen hade 2 038 uppdrag, och det var en aning färre än året innan. Av uppdragen var 951 beställningar från våra samlingar till andra bibliotek och 1 087 beställningar från andra bibliotek. Lån förnyades 2 588 gånger.

Lån	69 105
Lån över disk	14 990
- hemlån	12 137
- läsesalslån	815
- fjärrlån	2 038
Förmedlade elektroniska medier	9 156
Omlån	54 115
- omlån över disk	11 435
Informationssökningar	3 173
Kurser i informationssökning, deltagare	1 110
Kurser i informationssökning, timmar	80 timmar
Presentationer av biblioteket, deltagare	393
Öppettider, timmar i veckan	47,5
Öppettider, dagar per år	273

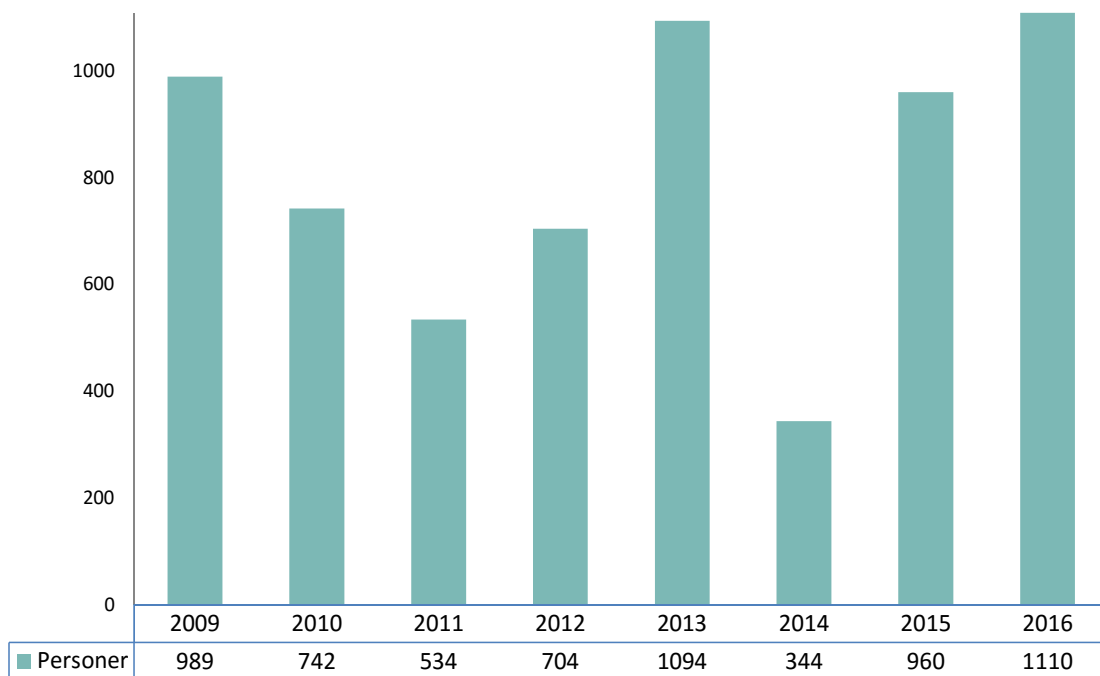
De flesta fjärrlån beställs av låntagare inom riksdagen. De stod för 81 procent av alla fjärrlån; året innan var siffran 66 procent.

Fjärrlåneservicen spelar en viktig roll för att tillgodose behovet av information i riksdagen.

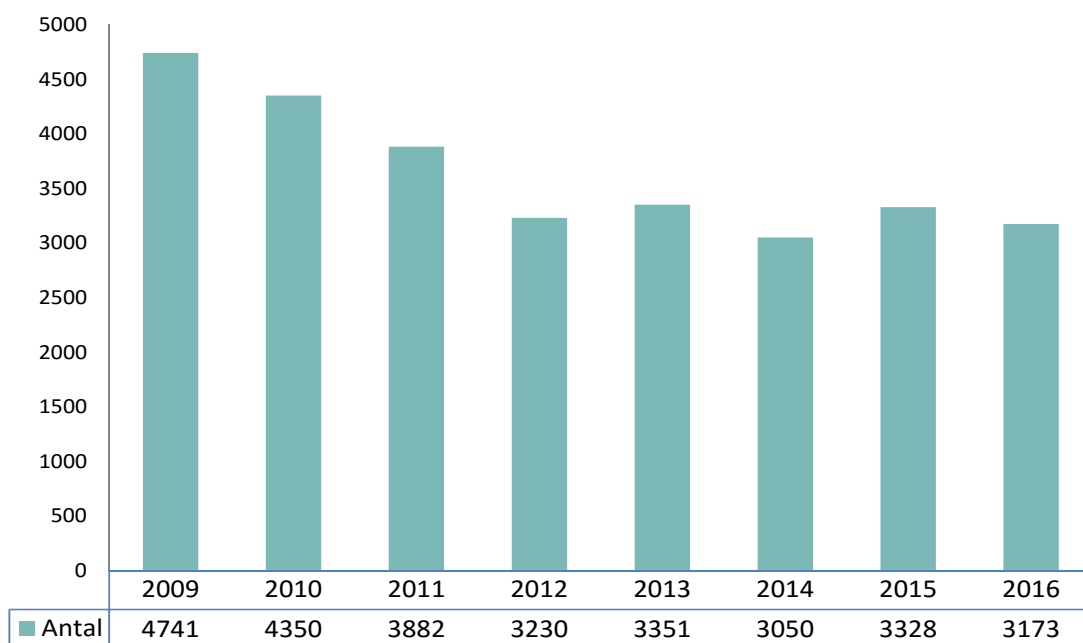
Lån och omlån 2009–2016

Kurser i informationshantering, antalet deltagare 2009—2016

Uppdrag inom informationstjänsten 2009—2016

3.2 Kurser i informationshantering samt informationstjänst

Under året deltog 1 110 personer i bibliotekets kurser i informationshantering, vilket var 13 procent fler än året innan.

Kurser i informationshantering för allmänheten ordnades på riksdagens Infocentrum. Som tidigare år arrangerades kurserna i två omgångar, tio kurser på våren och sju på hösten. Kurserna om Finlex och finländska författningskällor och kurserna om EU-frågor samlade flest deltagare. Nya kursteman var Nordiska rådet och bibliotekets samlingar inom området samhälle.

Skräddarsydd utbildning ordnades för bland annat riksdagsgrupperna och ministerierna. Kurserna fokuserade huvudsakligen på sökning i riksdagsärenden och riksdagsdokument. Alla känner ännu inte till den nya sökfunktionen på riksdagens webbplats.

Precis som året innan ordnade vi en heldagskurs i bibliotekets expertområden för andra bibliotek. Över 40 personer deltog i utbildningen. Dessutom föreläste förste informationsspecialisten inom webbinformation om bland annat bibliotekens framtid, yttrandefrihet och nätövervakning på ett flertal tillställningar.

Kurs för andra bibliotek i auditoriet i Lilla parlamentet den 14 november 2016.

Informationstjänsten hade 3 173 uppdrag. Det var en aning färre än 2015 (3 328), men allt fler uppdrag är omfattande och kräver komplicerade sökningar. Av sökningarna krävde 13 procent arbete i mer än tre timmar. Så sent som för 6–7 år sedan var siffran ungefär 5 procent.

Biblioteket startade samarbete med Statens revisionsverk kring informationsstöd 2014 och samarbetet har antagit mer etablerade former. Vi gjorde omfattande informationssökningar inom ett flertal ämnesområden för revisionsverkets granskningar. Samarbetet kring informationsstöd fortsatte med statsrådets förvaltningsenhet, som ansvarar för ministeriernas informationstjänst. Den här typen av informationsstöd blir en allt viktigare del av bibliotekets dokumentationsarbete. Biblioteket erbjuder också personlig vägledning i informationssökning.

Informationspaket

Innehållsproduktion är en viktig del av informationsspecialisternas arbete. Informationspaketen om lagstiftningsprojekt spelar en stor roll i biblioteksverksamheten och under året publicerades fjorton informationspaket. Därutöver publicerade vi flera informationspaket om historiska och samhällsliga teman. Tanken med temapaketen är att lyfta fram riksdagens roll och faktamaterial kring viktiga vändpunkter i vårt samhälle. Bland dem märks paketen om 110 år av kvinnlig rösträtt och brexit.

Analyser av sökmotorer (exempelvis Google) visar att det är många som hittar fram till informationspaketen. Exempelvis informationspaketen om alkohollagen och upphandlingslagen får många klickningar i sökresultaten på sökmotorerna.

Tietopaketit - lakihankkeet	Tietopaketit - muut
 Lapsen huolto ja tapaamisoikeus	 Historiallisia dokumentteja
 Nimitäytäjäädännön uudistaminen	 Brexit-tietopaketti
 Nollaenergia-rakentaminen	 Naisten äänioikeus 110 vuotta -tietopaketti
 Postilain kokonaisuudistus	 Eduskunta tekee päätöksen peruskoulusta -tietopaketti
 Pelastustoimen uudistus	 Eduskunnan toiminta sota-aikana -tietopaketti
Lisää lakihankkeiden tietopaketteja	Lisää tietopaketteja

3.3 Webbtjänster

Processerna för uppdatering på Riksdagsbibliotekets webbplats sågs över för att effektivisera arbetet med innehållet. Kommunikationsstrategin uppdaterades och innehållsproduktionen och arbetsfördelningen förtydligades.

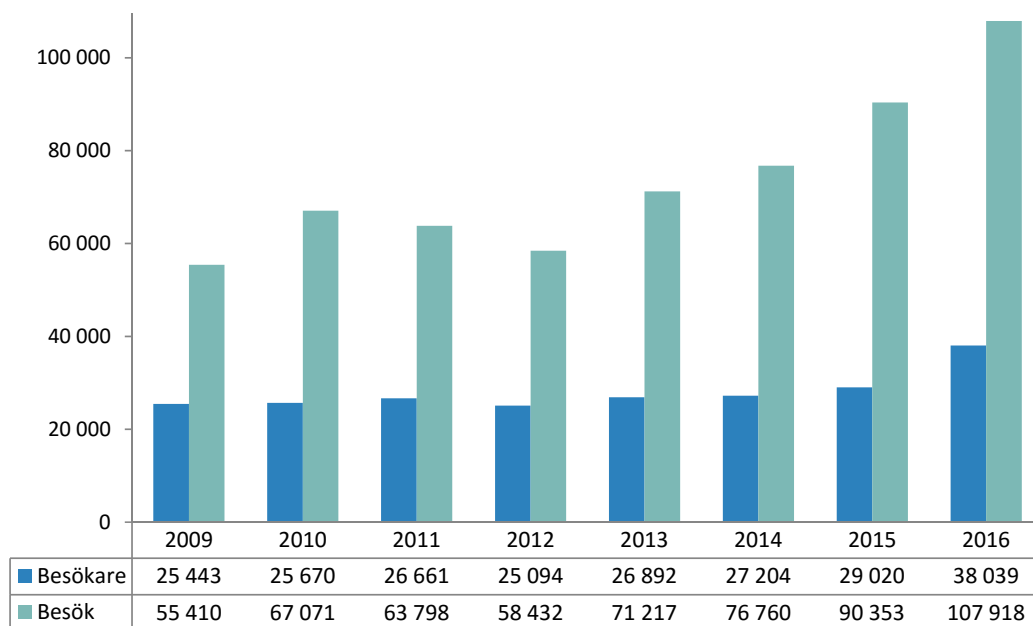
På webbplatsen fick informationspaketen (LATI) om lagstiftningsprojekt större synlighet. Nya böcker presenterades varje vecka på tjänsten Suosittelemme (Vi rekommenderar). Aktuell information och bakgrundsmaterial inom politik och juridik lyftes varje dag fram på bibliotekets Twitter-konto (EdariFi). I de sociala medierna satsade vi allt mer på visuell produktion, särskilt på videoproduktion. På Youtube lade vi ut intervjuer med våra forskare och några långvariga låntagare och en teckenspråkig presentationsvideo.

Biblioteket deltog också i flera av riksdagens webbprojekt och var med och planerade evenemang (Ungdomsparlamentet, Finland 100). Vidare medverkade biblioteket i den tekniska utvecklingen av webbtjänsterna.

Framtagning av öppna data var bibliotekets största gemensamma projekt i riksdagen 2016. Syftet var att ta fram en tjänst där användarna kan söka riksdagshandlingar, information om riksdagsledamöterna och uppgifter om frånvaro i plenum och voteringsresultat med hjälp av öppna data. Tjänsten avgränsades till riksdagshandlingar från den pågående valperioden och den kommer att introduceras 2017. Utvecklingsarbetet fortsätter de närmaste åren.

Låntagarna använder databasen Selma för att söka och lokalisera intressanta publikationer, men också för att förnya lån och reservera böcker och annat. Statistik från och med 2009 visar att Selma i ökande omfattning används på webben och att antalet besökare och besöken ökade i synnerhet 2016.

Antal besökare i bibliotekets databas Selma 2009—2016

Selma är kopplad till bibliotekssystemet Voyager och systemet uppdaterades i slutet av året. Voyager är inne på slutet av sin livslängd och ett nytt system kommer enligt planerna att införas 2018.

Ett nytt projekt är att gå med i FINNA, som är ett gemensamt användargränssnitt för bibliotek, arkiv och museer. Introduktionen förbereddes under året, och biblioteket förde förhandlingar om avtalet och deltog i introduktionsutbildning.

4 Beståndsutveckling

Målet var att förbättra åtkomsten till samlingarna. Därför arbetade vi med att förbättra resursbeskrivningarna i databasen Selma. Vidare kompletterades handboken Signum som placeringen av medier och bestånd grundar sig på.

Samlingarna 31.12.2016	
– tryckta monografier	305 500 volymer
– monografititlar	279 500 titlar
– tryckta periodiska publikationer	ca 222 000 volymer/årgångar
– mikrofilmat material	157 000 kort/filmer
Tidskrifter och tidningar	
– köpta, tryckta	442 titlar
– elektroniska	3 200 titlar
Tillväxt	
Tryckta monografier	1 997 volymer
– varav köpta	1 422 volymer
Tryckta periodiska publikationer	2 128 årgångar
– varav köpta	940 årgångar
Utgallrat	
– tryckta monografier	1 295 volymer
– tryckta periodiska publikationer	1 230 årgångar
Använda medel för förvärv	483 000 euro

Förvärven av tryckta medier sjönk, särskilt av gratismaterial och utländskt material. Det hänger sannolikt samman med att allt mer material publiceras på webben. Biblioteket köpte in något fler utländska böcker än finländska. De tryckta periodiska publikationerna minskade avsevärt mer än under tidigare år. Material gallrades ut i tillfredsställande takt.

Katalogiseringsstandarden RDA (Resource Description and Access) infördes under året. Standarden reformerar resursbeskrivningarna i ett läge med många olika typer av medier och material. Det ger större interoperabilitet och bättre länkningsmöjligheter internationellt för metadata samtidigt som resursbeskrivningarna moderniseras.

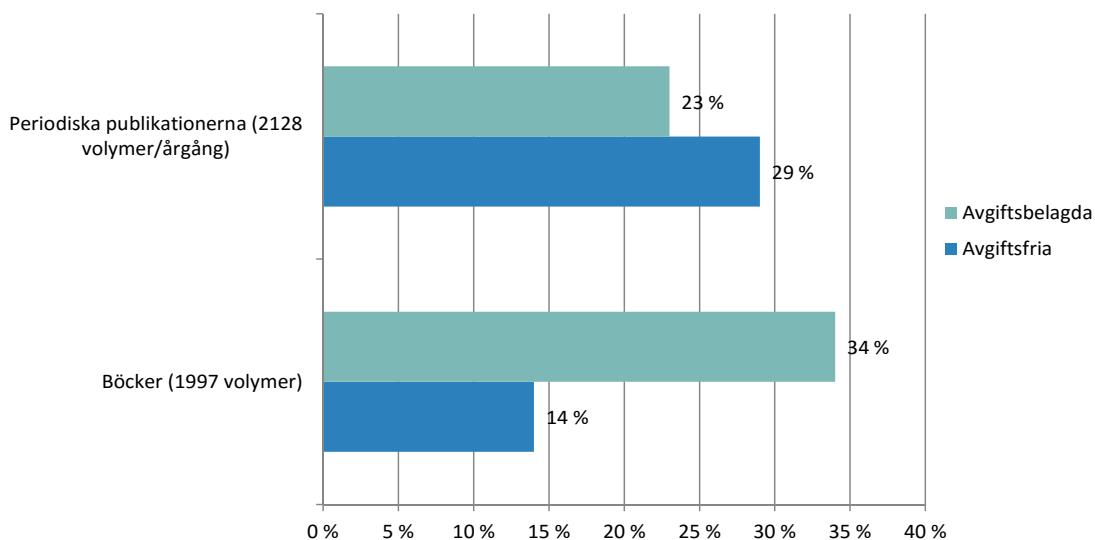
I slutet av året fanns det ungefär 322 000 poster i Selma. Utöver monografier och periodiska publikationer katalogiserades 712 artiklar ur juridiska tidskrifter och monografier, företrädesvis finländska, i databasen. Primärkatalogiseringen stod för knappa 60 procent i relation till sekundärkatalogiseringen, som tar poster ur andra databaser.

De elektroniska tidskrifterna och tidningarna omfattade cirka 3 200 titlar. En nyhet för året var en hylla med e-medier (Verkkokirjahylly), huvudsakligen finländska juridiska e-böcker. De katalogiserade e-böckerna eller e-artiklarna i Selma steg till 3 274 i och med att bland annat utbudet av e-böcker på den elektroniska hyllan, katalogiserades i Selma.

Tjänstemännens och utskottens referenssamlingar kompletterades med 414 volymer samt läsesalarna och enheterna med 451 finländska och 61 utländska tidningar.

Material som återlämnades från referensbiblioteken och gallrades ut i riksdagsledamöternas arbetsrum införlivades i beståndet, skickades till Depåbiblioteket eller lades ut på vagnarna där besökarna får plocka åt sig publikationer. Inbundna riksdagshandlingar distribuerades till utskottet och tjänstemännen i riksdagen och till bibliotek som vi har bytesavtal med. Bytes- och gåvoförbindelserna med internationella organisationer och andra samarbetspartner fungerade bra, precis som under tidigare år.

Förvärv av publikationer 2016 (4125 volymer eller årgångar)

Tillväxt i bestånden 2009—2016

5 Riksdagens arkiv

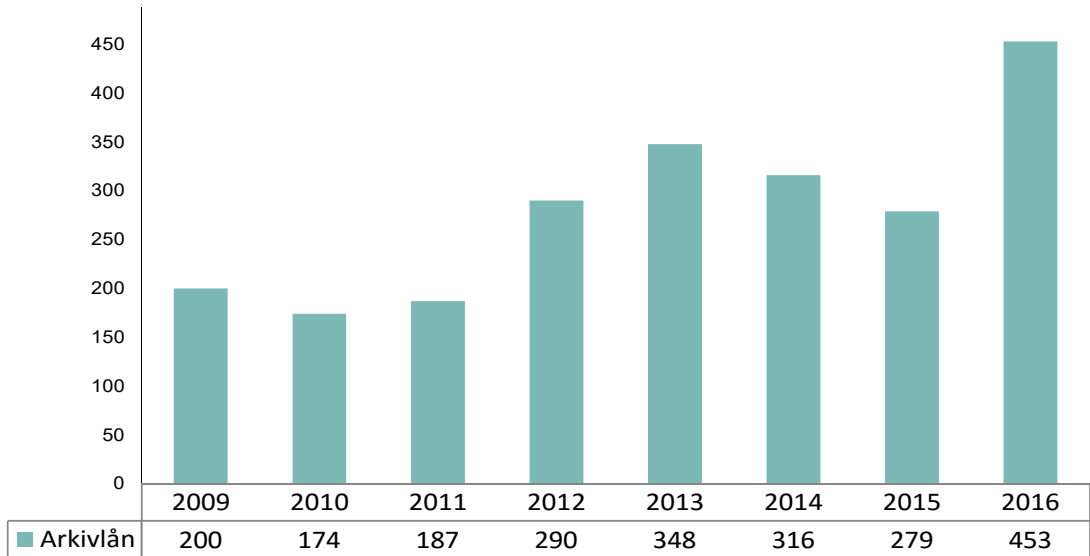
De största förändringarna under året var att arkivlånen ökade med 40 procent, att expedierade kopior av dokument sjönk med 20 procent och att sidantalet för elektroniskt levererade dokument steg med 8 procent. Vidare mikrofilmades 54 010 sidor, medan 52 226 sidor skannades på cd-rom.

Som ett led i projektet Eduksi höll arkivet i trådarna för arbetet med en informationsstyrningsplan för elektronisk ärendehantering. Den 6 juni 2016 fastställde riksdagens generalsekreterare de förvaringstider för handlingar inom konstitutionell verksamhet som ingår i informationsstyrningsplanen.

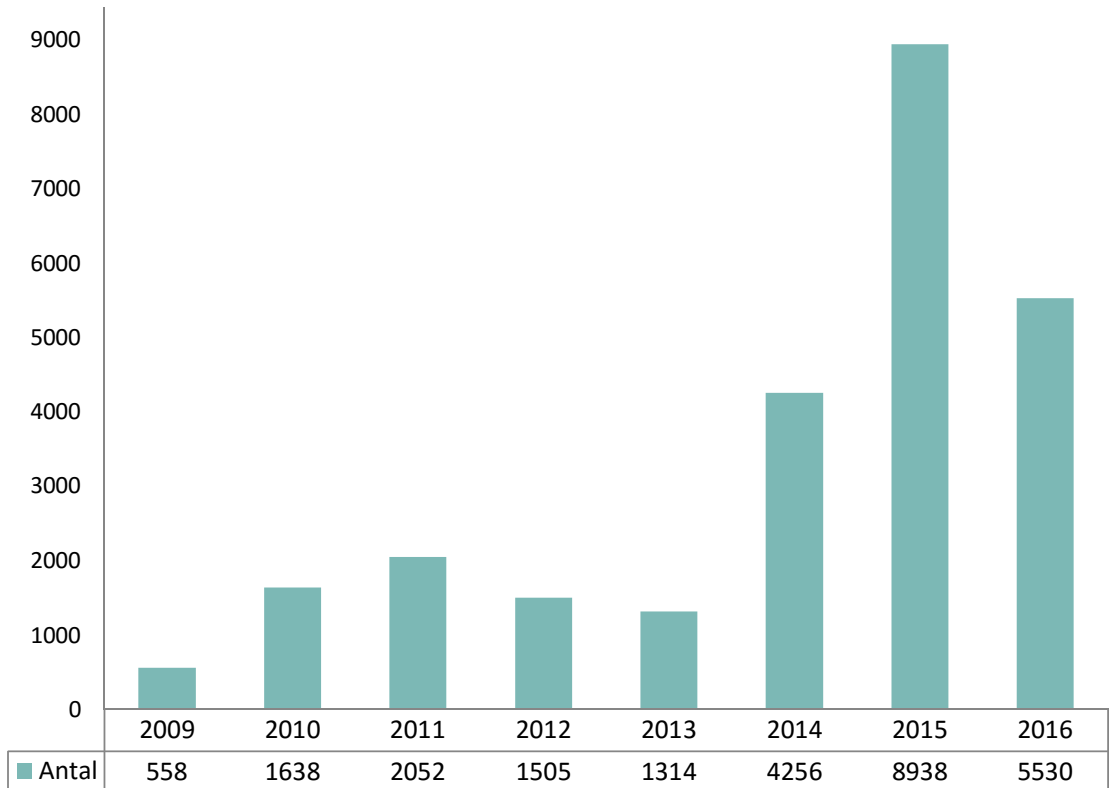
Inom registratorsfunktionen fokuserades utvecklingsåtgärderna på att arkivera registrerat material. I riksdagens kansli har praxis ändrats på ett flertal punkter som inverkar på dokumentförvaltningen och registratorsfunktionen måste väga in detta i sin verksamhet. Under året diariefördes 1 021 nya ärenden, medan 4 982 interimistiska åtgärder registrerades. Varje arbetsdag diariefördes i snitt 28 åtgärder. Siffrorna ligger ganska exakt på samma nivå som 2015.

Arkivlån	Arkivlån 453 gånger, varav 43 lån i tjänsten
Expedierade kopior	2 145
– till riksdagen	1 737
– utanför riksdagen	408
Levererade elektroniska filer	363 st. med 6 819 sidor
Arkivleveranser	659 volymer
Informationssökning	339
– till riksdagen	180
– utanför riksdagen	159
Rådgivning och vägledning	183
Visning av arkivet	6 gånger, 37 deltagare
Diarieföringar	1 021
Interimistiska åtgärder, diariet	4 982
Diarieförda avtal om bilder	6
Bildarkivet	222 169 fotografier
– pappersfotografier	16 554
– diabilder och negativ	56 356
– digitala bilder på CD-skiva	88 007
– i databasen Cumulus för digitala bilder	49 101
– i databasen AutoCatalog	12 151
Utlåning av bilder totalt	5 530
– internt	3 443
– externt	2 087
Rådgivnings- och informationstjänst om fotografier	156
– för riksdagen	95
– utanför riksdagen	61
Bilder på Flickr	316, 247 554 visningar
Publik bildtjänst	
– visningar	4 847
– nedladdade bilder	1 810
Fotograferings- och videofilmningstillfällen	213 +14

Arkivlån 2009—2016

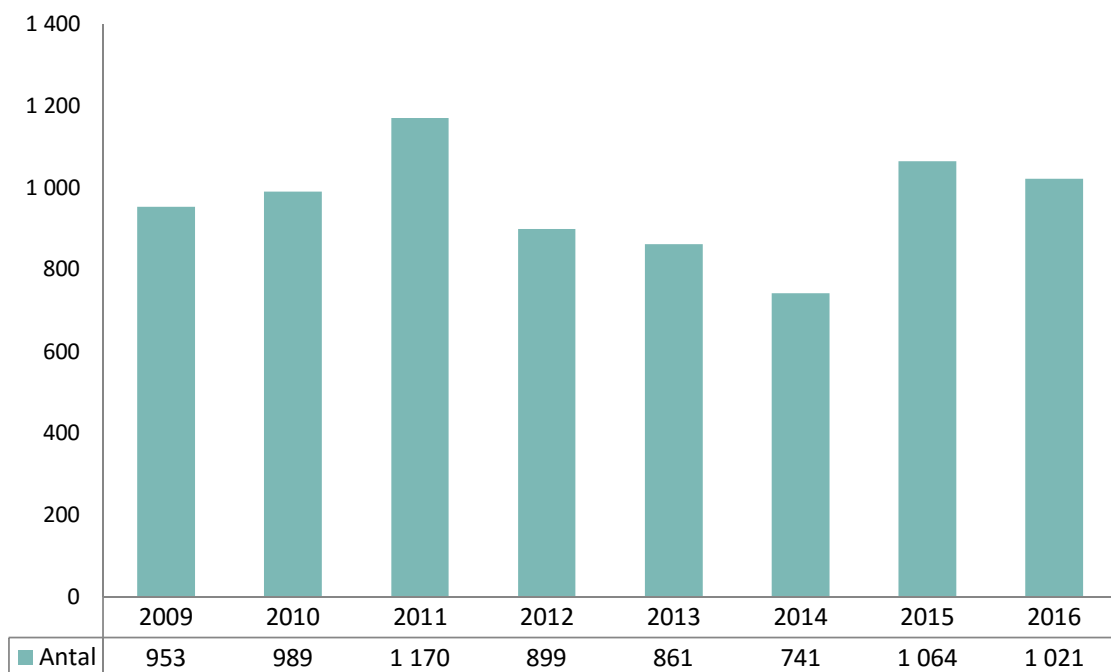
Utlånade bilder 2009—2016

Levererade kopior 2009—2016

Diarietörda ärenden, antal 2009—2016

Bildarkivet satte fokus på att uppdatera versionen av bildhanteringsprogrammet. Tack vare uppdateringen kan bland annat riksdagens interna bildtjänst ses över och videomaterial hanteras. Det kom in 5 530 begäran om bildlån.

Vidare har det blivit lättare att använda innehållet i bildarkivet eftersom bilder på riksdagsledamöterna nu tillhandahålls direkt på riksdagens webbplats och på bildtjänsten Flickr. Det går inte att föra statistik över sådana lån. Under året hade fotografen 211 fotograferingsuppdrag och 14 videofilmningar.

Till vänster riksdagsveteranen Olli Nepponen, mitt emot honom intervjuaren Mikko Laako.

Arkivet för muntlig historia ökade med 12 nya intervjuer med riksdagsveteraner och en intervju med en pensionerad tjänsteman. Intervjuerna var i snitt 7 timmar och 54 minuter långa och innehållet omfattade 165 textsidor.

Arkivet för muntlig historia innehåller 404 intervjuer med riksdagsveteraner, och 395 har skrivits ut och får användas av forskare. Under året utnyttjades intervjuerna för vetenskapliga ändamål av arton forskare. Det var dessutom första gången en forskare använde ljudbanden vid sidan av de utskrivna intervjuerna. Arkivet för muntlig historia och intervjuerna med riksdagsveteranerna fick välförtjänt uppmärksamhet i verket *Kamppailu vallasta – Eduskuntavaalikampanjat 1945–2015* av Erkkä Railo, Mari K. Niemi, Ville Pitkänen och Sini Ruohonen.

Vid ett flertal tillfällen har det i samband med behandlingen av Riksdagsbibliotekets berättelse i plenum kastats fram förslag om att intervjua de mest långvariga sittande riksdagsledamöterna. Den 26 oktober 2016 beslutade biblioteksstyrelsen att arkivet för muntlig historia i fortsättningen också kan innehålla intervjuer med sittande riksdagsledamöter. Enligt beslutet börjar man med de mest långvariga riksdagsledamöterna. Intervjuerna görs enligt vad forskaren bestämmer och med beaktande av tillgängliga resurser.

6 Övrig verksamhet

Utställningar

Under året arrangerades fem utställningar i biblioteket. Den mest minnesvärda av dem var fotoutställningen Viimeiseen mieheen – Till siste man, som arrangerades till minne av våra krigsveteraner och var en hedersbetygelse till dem och deras insatser. Utställningen öppnades av talmannen och det uppmärksammades i nyhetssändningar i MTV3 och i TV-Nytt på Yle5. Utställningen pågick den 9 mars–15 april.

I januari sammanställde biblioteket en småskalig utställning om Finlands anslutning till Nordiska rådet för sextio år sedan. I Tammerfors hade ett konstprojekt genomförts tillsammans med flyktingbarn och det visades som utställning i biblioteket den 25 maj–8 juni under namnet Matkalla pakolaisena. Under hösten visades utställningen Tryckfrihet 250 år den 21 september–15 oktober för att uppmärksamma 250-årsjubileet av tryckfriheten. Bostadslöshet var temat för årets sista utställning, som visades i november. Via fotografier skildrade Johanna Kare, också aktiv inom kyrkans frivilligarbete, de hemlösa på våra gator. Utställningen Katuvarpuset – Street sparrows var också en påminnelse om tolerans.

I samband med utställningar sammanställer personalen alltid relaterat och aktuellt material för utlåning ur bestånden.

Visningar av biblioteket och arkivet

Under året presenterades biblioteket, arkivet och deras service för 27 grupper, totalt omkring 390 personer. Grupperna kom från bland annat Försvarshögskolan, Aalto-universitetet, Helsingfors universitet, Kyrkostyrelsen och Kommunförbundet. Utställningarna lockar också människor med intresse för själva biblioteket. Som exempel kan man nämna en grupp stadsforskare som besökte en av utställningarna. Samtidigt fick de information om vilka tjänster biblioteket kan erbjuda forskare.

Övriga evenemang

Biblioteket var utställare på Helsingfors universitets öppningskarneval den 5 september och deltog tillsammans med riksdagsinformationen i Helsingfors bokmessa den 27–30 oktober.

Bibliotekets traditionella glöggutställning ordnades den 13 december, på Luciadagen. Dagens tema var ljus och jazz. Tillställningen besöktes av en stor skara biblioteksvänner. För musiken svarade Claes Andersson och Pentti Mutikainen.

Riksdagens talman Maria Lohela öppnar utställningen Till siste man den 9 mars. Bakom hedersgästerna syns Kari Ahonen, fotograf, och Kirsti Virta, projektsamordnare på Kauniala sjukhus.

Riksdagsledamot Pauli Kiuru, ordförande för biblioteksstyrelsen, var värd när en grupp veteraner från Kauniala sjukhus besökte biblioteket.

Lassi Kämäri, informatikerassistent på biblioteket, lirar jazz innan glöggen serveras.

Claes Andersson och Pentti Mutikainen underhåller publiken.

7 Expertområden

Riksdagskunskap

Riksdagens webbplats och sökfunktionerna omdanades 2015 och reformen återspeglades i förfrågningarna till informationstjänsten 2016. En stor del av förfrågningarna gällde sökfunktionerna för riksdagsärenden och riksdagshandlingar och åtkomsten till riksdagsmaterial. Det fanns fortfarande ett stort behov av information om sökfunktionerna och vi ordnade ett stort antal kurser både i och utanför riksdagen, bland annat på flera ministerier.

Förste informationsspecialisten för riksdagskunskap svarar för underhåll och uppdatering av Riksdagsordlistan. Den innehåller de viktigaste begreppen kring riksdagen: ledamöter, verksamhet och organisation. Ordlistan kompletteras regelbundet med nya begrepp, och befintliga termposter uppdateras. Arbetet är fortlöpande.

Förste informationsspecialisten samordnar verksamheten kring Ungdomsparlamentet i riksdagen. Ungdomsparlamentet utvecklas, planeras och genomförs i smidigt samarbete med Utvecklingscentralen Lärarik. I slutet av året uppdaterade riksdagen och Lärarik sin samarbetspromemoria för den kommande perioden 2017–2020.

Ungdomsparlamentets plenum ordnas vartannat år och det ordnades för tionde gången 2016. Plenum gick av stapeln den 15 april med 199 elevledamöter, 101 journalistelever och 109 lärare från 109 högstadieskolor runt om i landet. Renoveringen av Riksdagshuset pågick fortfarande och Ungdomsparlamentet höll därför sitt plenum i plenisalen i Sibelius-Akademien. Resten av dagens program var förlagd till Lilla parlamentet.

Förste informationsspecialisten producerar texter för webbsidan ungdomensriksdag.fi, där också informationen om Ungdomsparlamentet ingår.

Ungdomsparlamentets plenum den 15 april 2016.

Juridisk kunskap

Finländsk juridisk litteratur är den del av bibliotekets samlingar som används mest. Statistiken visar att Valtiosääntöoikeus av Antero Jyränki och Jaakko Husa är den bok som lånas och reserveras mest. Också nästan hela listan med 20 i topp består av juridisk litteratur.

Under året breddades utbudet på juridisk litteratur när den elektroniska hyllan Verkkokirjahylly med ett stor antal e-böcker inom juridik infördes.

Informationspaketen LATI med bakgrundsmaterial om aktuella lagstiftningsprojekt har blivit en populär tjänst inom loppet av några år. Under året publicerades fjorton nya informationspaket, bland annat om revideringen av bibliotekslagen och upphandlingslagen och om försöket med basinkomst.

Bibliotekets öppna kurser innehåller utbildning i juridiska informationskällor. De viktigaste temana är lagdatabaser, informationskällor för lagstiftningsprocessen och EU:s juridiska databaser. Förste informationsspecialisten höll ett föredrag på ett seminarium om den juridiska termbanken Oikeustieteen termipankki som drivs av Suomalainen Lakimiesyhdistys.

Samhällskunskap

Expertområdet samhällskunskap innefattar kurser, sökningar och infopaket med en samhällelig, politisk eller historisk dimension. Den samhällsvetenskapliga samlingen innehåller litteratur inom dessa områden. Samlingen är mest fullständig vad beträffar internationella organisationer (t.ex. FN, Nationernas förbund, ILO) och Europainformation.

De öppna kurserna inom området samhälle behandlade EU-frågor och Finland och webbkällor om FN. Informationsspecialisterna utförde ett flertal krävande informationssökningar i internationellt material för Statens revisionsverk.

Till 110-årsjubileet av allmän och lika rösträtt sammanställdes ett infopaket om kvinnors rösträtt i ett historiskt perspektiv. Infopaketet fick stor uppmärksamhet på bibliotekets Facebook-sida. Det nådde ut till 14 718 personer och delades 99 gånger. Materialet översattes till svenska och engelska.

Förberedelserna inför 100-årsjubileet av Finlands självständighet kom i gång i god tid 2016. Direkt i början av 2017 öppnas webbutställningen Republikens frontfigurer – berättelser kring Wäinö Aaltonens skulptursvit. Utställningen tar avstamp i Aaltonens konstverk Arbetet och framtiden och de värderingar det ger uttryck för i ett självständigt Finland.

8 Internationell verksamhet

Ett flertal medarbetare deltog i möten som ordnades av paraplyorganisationer inom biblioteks- och arkivområdet. I augusti deltog biblioteksdirektör Erika Bergström i ett möte och ett seminarium som arrangerades i Washington av sektionen för parlamentsbiblioteken och utredningstjänsterna inom internationella biblioteksforeningen IFLA. I april deltog förste informationsspecialisten Päivikki Karhula i ett möte som ordnades i London av yttrandefrihetskommittén FAIFE inom IFLA. Där ledde hon en workshop och höll ett föredrag med temat ”Privacy in Libraries”. Arkivchef Jari Suutari deltog i arkivorganisationen ICA:s internationella årsmöte i Seoul i Sydkorea.

På hösten fick biblioteket besök från Sverige. Medarbetare från arkivet på Sveriges riksdag besökte riksdagen den 21–22 september och informerade sig om elektronisk ärendehantering och anknytande projekt på arkivet, biblioteket, dokumentbyrån och justitieombudsmannens kansli. Personal från Riksdagsbiblioteket i Stockholm besökte vårt bibliotek den 30 september. Dessutom fick vi besök av två studerandegrupper, 79 personer, från Scandinavian Institute of Academic Mobility i Kazakstan.

Arkivchef Jari Suutari på ICA:s årsmöte i Seoul tillsammans med Kenth Sjöblom, Nationalarkivet, Ritva Toivonen, Affecto, och Marie Pelkonen, Nationalarkivet.

Besök från Riksdagsbiblioteket i Stockholm, september 2016. Tillsammans med gästerna: Erika Bergström, biblioteksdirektör, Marja Autio, informationsspecialist, och Antti Virrankoski, chef för kundtjänsten och informationstjänsten.

Medarbetarna deltog i följande internationella möten och tillställningar:

Bergström	Access to and Re-use of EU legal information Conference	21.3	Belgien
Karhula	IFLA:s yttrandefrihetskommitté FAIFE, möte och workshop	2–5.4	Storbritanien
Karjalainen Stenvall	ECPRD:s seminarium A digital facelift for parliaments	8–10.6	Tyskland
Bergström	Möte för överbibliotekarierna på de nordiska parlamentsbiblioteken	12–14.6	Danmark
Autio	International Association of Law Libraries, årsmöte	31.7– 4.8	Storbritanien
Bergström	IFLA, sektionen för parlamentsbiblioteken och utredningstjänsterna, årsmöte och seminarium	8–12.8	USA
Suutari	ICA:s årsmöte och seminarium	3–11.9	Sydkorea
Virrankoski	Innovative services for Parliamentary Libraries, Research Services and Archives	7–9.9	Norge
Kajava	12TH Nordic Resource Sharing, Reference and Collection Management conference	12–15.10	Danmark

9 Personal

I slutet av året hade biblioteket 38 anställda, alla med fast anställning. En medarbetare var deltidspensionerad.

Biblioteksdirektören Sari Pajula blev tjänstledig och talmannen utnämnde Erika Bergström, förste informationspecialist inom juridik, till biblioteksdirektör för viss tid från och med den 24 augusti. Timo Turja, förste informationspecialist inom samhällskunskap, utnämndes till talmannens specialmedarbetare för tiden 1 september 2016–31 december 2017. Forskare Joni Krekola utnämndes till hans tjänst för tiden 15 november 2016–31 december 2017. En förste informationspecialisttjänst och en forskartjänst var vakanta i slutet av året.

Antti Virrankoski utnämndes till chef för kundtjänsten och informationstjänsten från och med den 1 april. Nätverkssekreterare Hilppa Haukka avgick med pension den 30 mars. Generalsekreteraren beviljade nätverkssekreterare Saija Auvinen avsked från sin tjänst den 1 september.

Biblioteket hade en person på arbetsprövning första gången någonsin. Arbetsprövningen pågick sex månader på arkivet och arbetsuppgifterna bestod huvudsakligen av att skanna material. Syftet med arbetsprövningen var att förbättra personens kompetens och ställning på arbetsmarknaden.

Under sommaren arbetade tre högskolepraktikanter med samlingarna, i informationstjänsten och i arkivet. Alla tre arbetade också i kundtjänsten. När sommarpraktiken var slut utnämndes de dessutom till visstidstjänster som informatikerassistenter i två månader.

Precis som tidigare tog biblioteket emot flera praoelever.

I oktober nåddes personalen av ett sorgebud. Eeva-Maija Tammekann, överbibliotekarie 1980–1993, hade avlidit den 12 oktober.

Personalen förbättrade sin kompetens och deltog bland annat i språkkurser på riksdagen, Nationalbibliotekets kurser om kundgränssnittet Finna, en kurs i webbkommunikation arrangerad av Språkinstitutet och expertutbildning inom arkivområdet. En person genomgick utbildning för yrkesexamen i videoredigering vid sidan av sin tjänst.

Personalen tillbringade rekreationsdagen på Skanslandet och Sveaborg. Utvecklingsdagen fokuserades på servicestrategin, som vi behandlade i smågrupper på Paasitorni. Dessutom gjorde personalen ett besök på det nyrenoverade Nationalbiblioteket.

En ruggig rekreationsdag på Skanslandet.

Besök på det nyrenoverade Nationalbiblioteket.

Bilaga 1. Förtroendeuppdrag/arbetsgrupp m.m.

Förtroendeuppdrag/arbetsgrupp m.m. i riksdagen

Riksdagens interna arbetsgrupp för informationsstyrning
Riksdagens grupp för informationsområdet
Riksdagens teater- och skådespelsklubb (TENÄ)
Uppdateringsgruppen för Riksdagsordlistan
Eduskuntatutkimuksen keskus, ledningsgruppen
Riksdagens fackavdelning Eduskunnan ammattiosasto EMO, styrelsen
Riksdagens tjänstemannaförening
Eduskunnan virkamiesyhdistys EVY, styrelsen
Riksdagens arbetarskyddskommission
Riksdagsbibliotekets styrelse
Ungdomsparlamentet, arbetsgruppen

Person

Suutari (ordf.), Ollilainen (sekr.)
Karhula
Peuhkurinen
Hakala (ordf.)
Krekola (ersättare)

Kurtti, Kämäri (ersättare)

Turja
Turja
Kajava, Rajala (ersättare)
Hakala (ordf.), Krekola

Förtroendeuppdrag/arbetsgrupper m.m. inom biblioteks- och arkivområdet i nationellt och internationellt samarbete

Arkivföreningen, styrelsen
Internationella biblioteksförbundet IFLA, FAIFE-kommittén
Kirjastokaista, redaktionen
Signum, chefredaktör
Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund, arbetsgruppen Informaatiolukutaito
Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund, styrelsen
Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund, arbetsgruppen Aineiston saatavuus
Projektgruppen för det nya bibliotekssystemet
Nätverket för chefer på vetenskapsbiblioteken
Voyager-arbetsgruppen (Kumea)
Yhteiskunnallinen arkistosäätiö, styrelsen
Biblioteksnätverket för samhällskunskap
Yleinen suomalainen asiasanasto, uppdateringsgruppen

Person

Suutari
Karhula
Karhula
Karhula

Korkeila
Virrankoski

Virrankoski (ordf.)
Karhula
Virrankoski
Uurasjärvi
Krekola
Korkeila
Peuhkurinen

Bilaga 2. Hederstecken och andra utmärkelser till personalen 2016

Hederstecken förlänade riksdagen på förslag av talmannen

Riddartecknet av Finlands Vita Ros orden
Förtjänstkorset av Finlands Lejons orden
Medalj av I klass med guld kors av Finlands Vita Ros orden
Medalj av I klass av Finlands Vita Ros orden

förste informationsspecialist Päivikki Karhula
nätverksspecialist Jani Stenvall
informatikerassistent Satu Saarikivi
informatikerassistent Raija Hietala

Päivikki Karhula, Jani Stenvall och Satu Saarikivi.

Statens förtjänststecken för 30 år i tjänst förlänade av republikens president

informatiker Päivi Erkkilä
informationsspecialist Sirkka-Liisa Korkeila
informatiker Tuula Kurtti
informatikerassistent Lassi Kämäri

Riksdagsmedaljen för 15 år i tjänst

förste informationsspecialist Päivikki Karhula

Övriga hederstecken: Päivikki Karhula var chefredaktör för Signum, som är medlemstidning för Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund. På höstmötet den 18 november 2016 förlänades hos samfundets jubileumsmedalj för långvarigt arbete inom samfundet.

Bilaga 3. Publikationer 2016

[Eduskunnan kirjaston kertomus vuodelta 2015](#). Helsinki 2016, 32 s.

Ekholm, Kai & Karhula, Päivikki & Olkkonen, Tuomo, [Tiellä sananvapauteen - suomalaisen sananvapauden ja sensuurin muistikirja](#). Helsinki 2016. Verkkokirja.

Karhula, Päivikki, [Sanan valta](#). *Signum* (2016):1, s. 3–4.

Laitinen, Mirja & Laaksovirta Tuula H. & Karhula, Päivikki, Eeva-Maija Tammekann: in memoriam. *Signum* (2016):4, s. 14–15.

Krekola, Joni, [Millainen on sinun eduskuntasi?](#) *Kleio* (2016):1, s. 52–53.

Luettelo kirjastoon vuonna 2016 tulevista aikakaus- ja sanomalehdistä = [Förteckning över bibliotekets tidskrifter och tidningar år 2016](#). Helsinki, 2016. 16 s.

[Parlamenttikirjasto – eduskunnan kirjaston blogi](#) (perustettu 24.7.2007)

[Riksdagsbibliotekets berättelse för 2015](#). Helsingfors 2016, 33 s.

Suosittelimme: tietokirjoja. Vastaava toimittaja: Päivi Erkkilä. Tiedot valikoiduista julkaisuista ja artikkeleista eduskunnan intranetissä.

Virrankoski, Antti, [Kaukopalvelusta kohti yhtä kokoelmaa](#). *Signum* (2016):1, s. 8–10.

Foto: Hanne Salonen, Heikki Rajala och Arja Bellinger

Layout och redaktion: Arja Bellinger